

Питання адміністративного, господарського і фінансового права

THE LEGAL STATUS OF THE STATE SERVICE OF UKRAINE FOR THE CONTROL OF NARCOTICS

Shevchuk O. M.

In the article explores the issues related to the legal status of the State service of Ukraine for the control of narcotics. Following are definitions of this concept, worked out the theoretical model and define its structural elements.

Key words: legal status, the State service of Ukraine for the control of narcotics, the turnover of narcotic drugs, psychotropic substances and precursors. state control.

Надійшла до редакції 19.01.2013 р.

УДК 336.227.5

I. М. Товкун

*канд. юрид. наук, доцент
Національний університет
«Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»,
м. Харків*

МІЖНАРОДНО–ПРАВОВІ ЗАСОБИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОФШОРНИХ ФІНАНСОВИХ ЦЕНТРІВ

У статті досліджується проблеми, які можуть породжувати офшорні фінансові центри, і заходи, спрямовані на регулювання їх діяльності. Розглянуто сутність, умови діяльності, класифікацію світових офшорних фінансових центрів. Робиться висновок, що Україна також має сформулювати свою правову позицію із цього питання.

Ключові слова: офшор, офшорний фінансовий центр, фінансові операції, легалізація «брудних» грошей.

У наш час є затребуваним дослідження діяльності держав і міжнародних організацій, спрямованої на регулювання відносин, пов'язаних з функціонуванням офшорних фінансових центрів, у частині відповідальності міжнародним стандартам у сферах банківської і страхової діяльності, протидії легалізації (відмиванню) до-

ходів, отриманих злочинним шляхом, фінансування тероризму й обміну інформацією. І якщо зарубіжними юристами-міжнародниками ця проблематика згадувалася тією чи іншою мірою в низці монографій і статей, то в українській науці міжнародного права в цій царині спостерігається явна прогалина.

ПРОБЛЕМИ ЗАКОННОСТІ

Існують публікації, присвячені офшорному законодавству тих чи інших держав, у яких в основному розглядаються: (а) особливості реєстрації офшорних компаній-нерезидентів; (б) система пільгового оподаткування компаній і фізичних осіб, які користуються перевагами офшорних фінансових центрів; (в) пільгова процедура надання фінансової звітності; (г) правила підвищеної конфіденційності; (д) поради при виборі тієї чи іншої офшорної юрисдикції; (є) спеціалізація офшорних фінансових центрів у певних видах діяльності (банківській, страховій, інвестиційній, трастовій та ін.).

У більшості робіт ідеться мова про діяльність міжнародних організацій, однак їх автори, як правило, не обмежуються лише згадуванням про такі звані «чорні списки», складені Організацією економічного співробітництва й розвитку (ОЕСР), Форумом фінансової стабільності (ФФС) і Спеціальною фінансовою комісією з проблем відмивання грошей (ФАТФ). Із загальних позицій науки міжнародного права названа проблема, що розростається з посиленням глобальної економічної конкуренції держав, вбачається недостатньо вивченою й розробленою. Почасти це можна пояснити тим,

що міжнародне співтовариство лише в останні роки належним чином оцінює масштаб проблем, які можуть породжувати офшорні фінансові центри, і вживає нові скоординовані кроки, спрямовані на регулювання їх діяльності. Звичайно, в Україні теж має бути сформульована власна правова позиція із цього питання.

Актуальність сучасних проблем міжнародно-правової регламентації діяльності офшорних фінансових центрів обумовлена й іншими чинниками. За різними підрахунками через офшорні фінансові центри проходить до 30 % усіх світових фінансових потоків. Причому специфіка офшорного бізнесу і притаманна йому конфіденційність дозволяють припускати, що реальний обсяг фінансових коштів, що перебувають на рахунках в офшорних банках або минають через офшорні фінансові центри, є значно вищим.

Міжнародно-правову базу даної публікації становлять насамперед такі міжнародні документи: Віденська конвенція ООН про боротьбу проти незаконного обороту наркотичних коштів і психотропних речовин 1988 р. [3], Конвенція ООН про боротьбу з фінансуванням тероризму 1999 р. [8], Конвенція ООН проти транснаціональної

Питання адміністративного, господарського і фінансового права

організованої злочинності 2000 р. [4], Конвенція Ради Європи № 141 «Про відмивання, виявлення, вилучення й конфіскації доходів від злочинної діяльності» 1990 р. [5], Конвенція ООН про умови реєстрації суден 1986 р. [6]; Резолюції Ради Безпеки ООН: 1373 (2001) «Про боротьбу з міжнародним тероризмом» і 1368 (2001) «У зв'язку з терористичними актами в США» [6]; Сорок рекомендацій ФАТФ [7, с. 158-165]; Дев'ять спеціальних рекомендацій з боротьби з фінансуванням тероризму [2]; матеріали й документи таких міжнародних організацій, як Міжнародний валютний фонд, Організація економічного співробітництва й розвитку, Форум фінансової стабільності та ін.

Питання міжнародного економічного права, включаючи його фінансові аспекти, розглядали такі правознавці, як А. Б. Альтушуллер, В. В. Ваханія, Г. М. Вельямінов, Л. І. Волова, Л. Н. Галенська, Я. А. Гейвандов, Н. Ю. Єрпильова, Є. А. Іванов, В. І. Лисовський, О. О. Моїсеєв, Т. Н. Нешатаєва, Г. В. Петрова, Е. А. Ровинський та ін.

Особливістю міжнародно-правового регламенту діяльності офшорних фінансових центрів є те, що за браком на даний момент багатосторонніх

міжнародних договорів, що мають предметом впорядкування відносин, які складаються при функціонуванні названих центрів, регулювання здійснюється відповідно до міжнародно-правових документів. Останні не мають рівня універсальних міжнародних договорів, прийнятих різними міжнародними організаціями, у тому числі й у сфері міжнародної банківської діяльності, страхування, обігу цінних паперів, реєстрації морських і повітряних судів, а також у рамках правової протидії легалізації (відмиванню) доходів, отриманих злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму.

Офшорний фінансовий центр (далі – ОФЦ) становить собою частину території держави (у деяких випадках – усю її територію), в межах якої реєструються компанії іноземних резидентів, яким надається право ведення на пільгових (не тільки податкових) умовах торговельних, фінансових та інших комерційних операцій. Компанії, зареєстровані в ОФЦ, платять, як правило, мінімальні податки або ж повністю звільняються від оподаткування і сплачують лише реєстраційні і щорічні мита.

«Офшорний фінансовий центр» (Offshore financial center) – термін, використовуваний

ПРОБЛЕМИ ЗАКОННОСТІ

МВФ та іншими міжнародними організаціями. У правовій літературі зустрічаються й інші поняття: «офшорна зона», «офшор», «податковий рай», «податкова гавань», «притулок» тощо [1, с. 51-53].

Такі особливості офшорних фінансових центрів, як існування анонімних банківських рахунків, необов'язковість ідентифікації клієнтів, брак договорів про надання правової допомоги при проведенні розслідувань фінансових злочинів, та низка інших роблять ОФЦ привабливими для легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом.

Офшорний банківський (фінансовий) центр – фінансовий центр, де можна провадити операції, які не підпадають під національне регулювання й не вважаються складниками економіки. Основна причина виникнення офшорних фінансових центрів (час їх появи – після Другої світової війни) зумовлена передусім існуванням досить високих ставок податків на доходи банків у розвинених країнах і країнах і в тих, які розвиваються. Причинами привабливості офшорних фінансових центрів для іноземних і місцевих суб'єктів господарювання є:

– виконання посередницьких функцій для позичальників

і депонентів;

– мінімальне офіційне регулювання;

– відсутність податків і контролю над керуванням «портфельними» інвестиціями;

– діяльність іноземних банків на їх території, яка сприяє збільшенню зайнятості місцевого населення;

– підвищення рівня життя у країнах розміщення офшорних банківських центрів завдяки нагромадженню коштів від видачі ліцензій, видатків банків та інших платежів.

Сумарна вартість активів міжнародного офшорного ринку на початку ХХІ ст. становила приблизно 6 трлн дол. У середньому 30 % ВВП офшорних фінансових центрів припадає на фінансові послуги.

Думки про існування офшорних фінансових центрів, як правило, поляризовані. Прихильники вказують, що авторитетні ОФЦ відіграють законну й невід'ємну роль у міжнародних фінансах і торгівлі, пропонуючи величезні переваги в певних ситуаціях для корпорацій і приватних осіб, дозволяючи законно управляти ризиками й фінансовим плануванням. Критики їх функціонування стверджують, що ОФЦ «вимивають» податки з багатих (і не дуже багатих) країн, які недостатньо регулюються, і сприяють такій

Питання адміністративного, господарського і фінансового права

незаконній діяльності, як ухилення від сплати податків і відмивання грошей, уникаючи при цьому ризику в рамках правової корпоративної завіси. Перші вказують на мовчазну підтримку ОФЦ з боку уряду Сполучених Штатів Америки, який сприяє цим центрам шляхом продовження використання продажу іноземних корпорацій, а також Об'єднаного Королівства, яке активно надає офшорні фінансові послуги на карибських залежних територіях, щоб допомогти їм диверсифікувати свою економіку і сприяти Британському ринку єврооблігацій [7].

Існують 3 типи офшорних банківських (фінансових) центрів:

– нью-йоркська модель. Вона передбачає спеціальні формально встановлені домовленості з такими авторитетними фінансовими центрами, як Нью-Йорк, Токіо, Сінгапур. На цих ринках установлюються: (а) спеціальні рахунки окремо від внутрішніх, які вільні від обмежень, і належать до внутрішнього фінансового ринку (наприклад, резервні вимоги); (б) корпоративне оподаткування; (в) місцевий гербовий збір (на ринку Токіо), який може допускати (Сінгапур), а може й не допускати оподаткування ділових цінних паперів (ринки

Нью-Йорка, Токіо);

– лондонська модель. У Лондоні й Гонконзі фінансові угоди не мають обмежень незалежно від того, є резиденти чи нерезиденти учасниками ринку. У цих містах офшорний ринок становить собою просто офшорні угоди між нерезидентами, тому що внутрішня й зовнішня угоди об'єднані. На офшорних ринках цієї моделі існує корпоративне оподаткування й допускається оподаткування ділових цінних паперів;

– так зване «податкове сховище». До цього типу офшорних ринків відносять ринки Багамських і Кайманових островів. На них угоди укладаються нерезидентами й зовсім не обкладаються податками, немає корпоративного оподаткування й оподаткування ділових цінних паперів, але мають місце реєстраційні внески і плата за ліцензії.

Фінансові махінації в офшорних зонах здатні дестабілізувати світову фінансову систему. Протистояти їм передбачається шляхом ліквідації в цих юрисдикціях особливого податкового режиму, що допомагає зберігати повну анонімність вкладника, і введення єдиної світової системи зв'язків між банками й інвестиційними компаніями. Єдина комп'ютерна програма зв'язку дозволить ав-

ПРОБЛЕМИ ЗАКОННОСТІ

томатично виявляти підозрілі трансакції, блокувати їх і доводити необхідну інформацію до слідчих органів [9, с. 19].

Один з негативних проявів глобалізації – різке посилення криміналізації національних економік і міжнародних господарських відносин у плані відмивання капіталів незаконного походження. За різними оцінками обсяг, «брудних доходів», які щорічно легалізуються у світі, досяг до початку XXI ст. астрономічної суми – 0,5-1,3 трлн дол. Критичне наростання значених тривожних тенденцій стимулювала протидія їм світової спільноти, що виразилося, зокрема, у створенні спеціалізованих міжнародних організацій.

Так, у липні 1989 р. на паризькій нараді « великої сімки » була створена Спеціальна група по боротьбі зі злочинністю у фінансовій сфері («Financial Action Task Force on Money Laundering» – FATF; в українській транскрипції – ФАТФ), мета діяльності якої – всесторонній аналіз результатів оперативних заходів щодо запобігання використання банківської системи й фінансових установ для відмивання коштів, розроблення модельних (еталонних) законодавчих актів і превентивних заходів у цій царині, а також підвищення рівня координації

відповідних спільних зусиль країн-учасниць ФАТФ.

Ця інституція координує свою роботу з ООН, яка в останні роки безпосередньо вплилася в боротьбу з легалізацією «брудних коштів». У червні 1998 р. на 20-й спеціальній сесії Генеральної Асамблеї ООН, присвяченій боротьбі зі злочинністю у фінансовій сфері і протидії обороту наркотиків на світовій арені, було схвалено План дій проти відмивання грошей («Action Plan against Money Laundering») [11].

Відповідно до цього у грудні 1998 р. спеціальною брошурою було випущено документ «Глобальна програма ООН проти відмивання грошей», де наводилися розгорнуті правові визначення й характеристики низки злочинів у фінансовій сфері. У його преамбулі підкреслюється, що припинення відмивання грошей має ґрунтуватися на загальних для всіх держав світу концептуальних засадах.

На міжнародному рівні боротьба з відмиванням грошей ведеться також у рамках створених регіональних організацій, подібних до ФАТФ. Це, зокрема, Азіатсько-Тихоокеанська група (APG), Група країн Карибського басейну (CFATE), Група країн південної і Східної Африки (ESAAMLG) і Комітет експер-

Питання адміністративного, господарського і фінансового права

тів Ради Європейського співтовариства по оцінці заходів протидії відмиванню грошей (PC-R-EV). Група експертів Міжамериканської комісії з питань відмивання грошей і контролю над зловживанням використанням наркотичних речовин (CICAD) відслідковує втілення в життя Плану дій по боротьбі з відмиванням грошей, прийнятого на зустрічі міністрів країн Західної півкулі в Буенос-Айресі в 1995 р. [11].

Особливе місце в системі відповідних міжнародних організацій займає Інтерпол – потужна й авторитетна міжнародна організація, яка додає в боротьбі з відмиванням грошей значних зусиль, займаючись розслідуванням різноманітних міжнародних економічних злочинів, а також збираючи й аналізуючи інформацію про вчинені в різних країнах найбільш серйозні махінації. Співробітництво так званих фінансових розвідок – національних органів по боротьбі з відмиванням грошей – ведеться в рамках Групи «Егмонт» («Egmont Group»), створеної в 1995 р.

Серед інших у більшій або меншій мірі впливових міжнародних організацій розглянутого профілю слід назвати:

– Організацію країн ЄС по боротьбі з комерційною злочинністю (Commonwealth

Commercial Crime Unit – CCCU), що поєднує 49 держав. Вона забезпечує останніх необхідною інформацією про правопорушення міжнародного характеру в галузі економіки;

– Офшорну групу з банківського контролю («Offshore Group of Banking Supervisors»), що організовує співробітництво в боротьбі з відмиванням грошей у міжнародних офшорних центрах і у вільних економічних зонах;

– Бернський клуб, що включає представників правоохоронних органів низки західноєвропейських держав (основний напрямок його роботи – забезпечення ефективного обміну інформацією між учасниками);

– Міжнародну організацію контролю у сфері обігу цінних паперів («International Organization of Securities Commissions» – IOSC), що поєднує представників органів, контролюючих ринки цінних паперів (136 членів з понад 70 країн);

– Міжнародне морське бюро («International Maritime Bureau» – IMB), що протидіє економічним злочинам на морському транспорті, насамперед контрабанді (в тому числі й валюти);

– Службу по забезпеченню безпеки бізнесу при Міжнарод-

ПРОБЛЕМИ ЗАКОННОСТІ

ній торговельній палаті («Business Security Services of the International Chamber of Commerce»), що займається боротьбою з різними злочинами у сфері міжнародної торгівлі й банківських рахунків;

– Міжнародну асоціацію слідчих по боротьбі з підробками кредитних документів (IACCY);

– Міжнародну асоціацію професійних офіцерів безпеки банків (IAPSO).

Діяльність перелічених організацій забезпечила формування досить значної нормативної бази, що регламентує міжнародну взаємодію з розглянутих питань.

Офшорні фінансові центри поділяються на 3 групи.

Перша група центрів, які в цілому співпрацюють з офшорними державами й мають досить високий рівень нагляду за фінансовими операціями, а також дотримуються при їх проведенні міжнародних стандартів. Це такі ОФЦ, як Гонконг, Люксембург, Сінгапур, Швейцарія, Дублін (Ірландія), острова Гернси, Джерсі, Мен.

Другу групу складають центри, національне законодавство яких передбачає механізми нагляду за проведенням фінансових операцій і які здійснюють міжнародне співробітництво, однак їх рівень і

якість потребують суттєвого поліпшення. У цій групі перебувають Андорра, Бахрейн, Барбадос, Бермудські острови, Гібралтар, Лабуан, Макао, Мальта, Монако.

До третьої, найбільшої групи, на думку Форуму фінансової стабільності, належать ОФЦ, які мають низький рівень якості нагляду за проведенням фінансових операцій, не беруть участі у міжнародній співпраці з іншими державами, а також не прагнуть дотримуватись у своїй діяльності міжнародних стандартів. Серед них Антигуа, Барбуда, Аруба, Беліз, Британські Віргінські острови, Кайманові острови, острови Кука, Коста-Рика, Ліван, Маршаллові острови, Маврикій, Науру, Нідерландські Антильські острови, Панама, Сент-Кітс і Невіс, Сент-Люція, Сент-Вінсент і Гренадіни, Західне Самоа, Сейшельські й Багамські острови, Теркс, Кайкос і Вануату.

У Рекомендації № 2 Робочої групи, що міститься в доповіді, Форуму фінансової стабільності існує положення, відповідно до якого ФФС необхідно звернутись у МВФ із проханням взяти на себе відповідальність за розроблення, організацію і здійснення процесу оцінювання діяльності ОФЦ» [9]. На підставі цієї Рекомендації МВФ

Питання адміністративного, господарського і фінансового права

було розроблено Програму посилення контролю над фінансовим регулюванням в ОФЦ, спрямовану на боротьбу з відмиванням «брудних грошей» і фінансуванням тероризму («Offshore Financial Center Program»).

Програма охоплює 3 етапи:

а) самооцінювання діяльності офшорних фінансових центрів за участі зовнішніх експертів із числа фахівців у сфері пруденційального нагляду, представників центральних банків різних країн і співробітників МВФ; б) оцінювання виконання міжнародних стандартів фахівцями МВФ; в) комплексне оцінювання ризиків й уразливості аналізованого ОФЦ з використанням інших програм і систем оцінки стабільності фінансового сектора.

Під міжнародними стандартами в рамках названої Програми розуміються в царині регулювання: (1) банківської діяльності – основні принципи ефективного банківського нагляду («Core Principles for Effective Banking Supervision»), розроблені Базельським комітетом з банківського нагляду; (2) страхової діяльності – основні принципи страхування («Insurance Core Principles»), створені Міжнародною асоціацією органів страхового нагляду (IAIS); (3) цінних паперів –

цілі і принципи регулювання цінних паперів («Objectives and Principles of Securities Regulation»), розроблені Міжнародною організацією комісій із цінних паперів (IOSCO); (4) боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, отриманих злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму, – Сорок рекомендацій ФАТФ, які є основними міжнародними стандартами, а також Дев'ять спеціальних рекомендацій ФАТФ по боротьбі з фінансуванням тероризму.

Із сорока двох (42) офшорних фінансових центрів, згаданих у прес-релізі Форуму фінансової стабільності у травні 2000 р., 23 є державами-членами МВФ і 13 – залежні країни або території держав-членів МВФ .

Вісімнадцять держав, що є офшорними фінансовими центрами, одержали у 2004 р. від МВФ технічну допомогу в різних галузях, включаючи допомогу в розробленні національного законодавства по боротьбі з легалізацією доходів, добутих злочинним шляхом, і з фінансуванням тероризму, а також у сферах нагляду в банківському секторі, страхування й регулювання обігу цінних паперів [11].

Деякі держави, що є офшорними фінансовими центрами

ПРОБЛЕМИ ЗАКОННОСТІ

ми, вже вжили реальних заходів, спрямованих на створення правової бази в царині боротьби з легалізацією доходів, отриманих злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму відповідно до Рекомендацій МВФ і Всесвітнього банку. Наприклад, значна кількість ОФЦ почали співпрацювати з МВФ і прийняли чіткий план дій з усунення недоліків у сфері правового регулювання, виявлених у перебігу оцінювання ОФЦ у рамках згаданої раніше Програми. Більшість ОФЦ прийняли нові нормативно-правові акти, спрямовані на боротьбу з легалізацією доходів, отриманих злочинним шляхом, і з фінансуванням тероризму. Деякі з них створили підрозділи фінансової розвідки. Ці держави приєдналися до Групи ЕГМОНТ, що становить собою неофіційну організацію державних відомств – одержувачів конфіденційної інформації, загальною метою яких є створення колективного механізму для зміцнення співробітництва й обміну інформацією, корисної для виявлення і припинення відмивання грошей і фінансування тероризму.

Результати, отримані в перебігу дослідження діяльності МВФ, Всесвітнього банку, Форуму фінансової стабільності, ФАТФ, дозволяють зробити від-

повідні висновки.

1. Необхідна постійна робота ОФЦ, спрямована на поліпшення правового регулювання їх діяльності. Офшорним фінансовим центрам слід інтенсифікувати зусилля з приведення національної законодавчої бази й системи контролюючих органів у відповідність міжнародним стандартам, а в деяких випадках відмовитися від певної діяльності. Пріоритетними є: (а) посилення боротьби з легалізацією доходів, отриманих злочинним шляхом, і фінансуванням тероризму; (б) покращання системи регламентації й контролю в царинах цінних паперів, страхування, трастів; (в) розширення міжнародної співпраці й обміну інформацією;

2. МВФ і Всесвітньому банку треба продовжити свою діяльність з оцінювання ступеня регулювання й функціонування ОФЦ і з надання їм технічної допомоги [11].

3. Міжнародні фінансові центри, де кредитні установи провадять операції в основному з нерезидентами і в іноземній для даної країни валюті, дістали назву фінансових центрів «офшор» (off-shor). Вони, як правило, служать «податковим притулком», оскільки операції, які в них здійснюються, не обкладаються податками й вільні

Питання адміністративного, господарського і фінансового права

від валютних обмежень.

4. Інтересам України відповідає уточнення й удосконалення міжнародно-правового регламенту офшорної діяльності, а також інтенсифікація міжнародних зусиль по приведенню національного законодавства країн, які є офшорними фінансовими центрами, у відповідність з міжнародними стандартами. Пріоритетними

напрямами є: (а) попередження використання офшорних фінансових центрів для легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, і для фінансування тероризму, (б) поліпшення міжнародної й національної системи контролю над трансграничним потоком коштів і цінних паперів і (в) розширення міжнародного співробітництва в цій сфері.

Список літератури: 1. Безуленко О. Роль офшорної фінансової діяльності у світовій фінансовій системі. / О. Безуленко // Економіст. – 2008. – № 1– С. 51-53. 2. Дев'ять спеціальних рекомендацій FATF по боротьбі з фінансуванням тероризму. Група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF): неофіц. переклад. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://finmon.at.ua/stuff/24-1-0-55>. 3. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин від 20.12.1988 р., (995_096). [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_096. 4. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності від 15.11.2000 р., (995_789). [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_789. 5. Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом від 08.11.1990 р., (995_029). [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_029. 6. Конвенція ООН про умови реєстрації суден від 07.02.1986 р., (995_074). [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_074. 7. Кузьмин Е. Л. Международное экономическое право: учеб. пособ. / Е. Л. Кузьмин; отв. ред. К. А. Бекашев. – М.: Проспект, 2008. – 200 с. 8. Міжнародна конвенція ООН про боротьбу з фінансуванням тероризму від 09.12.1999 р. (995_518). [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_518. 9. Мусин Е. Офшор: «вне берега» – вне закона? / Мусин Е. // Экономика и жизнь. – 1998. – № 51. – С. 19. 10. Офіційний сайт ООН. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: www.un.org. 11. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: www.imf.org. 12. Офіційний сайт ФАТФ. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: www.fatf-gafi.org. 13. Офіційний сайт Організації економічної співпраці та розвитку: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: www.oecd.org. 14. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму: Закон України від 28.11.2002 р., № 249-IV. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/249-15>. 15. Резолюції Ради Безпеки ООН № 1368 (2001) і № 1737 (2001). [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.nau.ua/doc/?code=995_896. 16. Сорок рекомендацій Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF): Кабінет Міністрів України від 25.09.2003 р., (835_001). [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/835_001.

МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВЫЕ СРЕДСТВА ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ОФШОРНЫХ ФИНАНСОВЫХ ЦЕНТРОВ

Товкун И. Н.

В статье исследуются проблемы, которые могут порождать офшорные финансовые центры, и мероприятия, направленные на регулирование их деятельности. Рас-

ПРОБЛЕМИ ЗАКОННОСТІ

смотрена сущность, условия деятельности, классификация мировых оффшорных финансовых центров. Делается вывод, что Украина также должна сформулировать свою правовую позицию по этому вопросу.

Ключевые слова: оффшор, оффшорный финансовый центр, финансовые операции, легализация «грязных денег».

INTERNATIONALLY - LEGAL FACILITIES OF FUNCTIONING OF OFFSHORE FINANCIAL CENTERS

Tovkun I. N.

In the article investigated problems that can generate offshore financial centers and events sent to adjusting of activity of such centers. Essence, terms of activity, classification of world offshore financial centers, is considered. Drawn conclusion that Ukraine also must set forth the legal position through this question.

Key words: offshore, offshore financial center, financial operations, legalization of «dirty money».

Надійшла до редакції 25.03.2013 р.

УДК 346.543:332.834

Г. М. Шовкопляс,
канд. юрид. наук
Національний університет
«Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»,
м. Харків

КОНТРОЛЬ ЯК ФОРМА ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

У статті проаналізовано основні особливості контролю як форми державного регулювання на ринку фінансових послуг. Визначено систему державних органів, які здійснюють цей контроль, і з'ясовано, в яких формах і за допомогою яких засобів він здійснюється.

Ключові слова: ринок фінансових послуг, перевірка, ревізія, аудит, фінансовий моніторинг.

Проблема контролю як форми державного регулювання ринку фінансових послуг належить до групи найважливіших, вирішення якої в сучасних умовах існування економічної кризи є необхідним і актуальним. Дослідження форм і за-

собів цього різновиду державного контролю, на нашу думку, вирішить низку питань, що виникають при застосування норм законодавства відповідними органами державної влади.

Мета статті – дослідити,